

Barcs Miklós-életútinterjú

Készítette: Rozsonits Tamás

A beszélgetés helyszíne és időpontja: Tök, 2018. augusztus 09.

Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Rozsonits Tamás:

Mikor és hol születél?

Barcs Miklós:

1957. december 20-án Budapesten, a János Kórházban. Apám katona, repülős tiszt volt, akit éppen 1956-ban szereltek le, anyám tanítónő. Vidéken ismerkedtek meg, annak idején még a helyi lapban is szerepelt a daliás tiszt és a szép tanítónő esküvője. Abba én már nem csúsztam bele, hogy apámat az ország különböző laktanyáiba vezényelték. Épp az volt a szar, hogy Budapesten el kellett helyezkednie mindenféle gyárakban és üzemekben, ettől nagyon rossz volt a kedélyállapota, ami a családra is rányomta a bélyegét. Aztán a Magyar Rádióba került, stúdiókat épített.

Rozsonits Tamás:

Testvéred van?

Barcs Miklós:

Igen, egy húgom. Ő is tanítónő, mint anyám.

Rozsonits Tamás:

Hol kezdted az iskolát?

Barcs Miklós:

Anyám a Rózsadombon tanított a Lorántffyban, ami egy elit iskolának számított, ott jártam az első-második osztályt. Aztán a lakásunkhoz közel, a Medve utcába kerültem harmadiktól hetedikig, ami az előző sulis gyökeres ellentéte volt. Közel volt a Gyorskocsi utca, a smasszerok gyerekei voltak az osztálytársaim. Nyolcadik osztályra anyám visszavitt a sulijába, hátha akkor jobb lesz a bizonyítványom. Amúgy jó tanulónak számítottam, 4,8 volt az átlagom, szinte kitűnő, ám a Medve utcában nem lehetett fejlődni, viszont magamtól is rengeteget olvastam folyamatosan. A Lorántffyban második koromban meglátogatta az ott működő Kodály zeneiskolát Hailé Szelasszié¹ etióp császár, a rasztafárik megváltója, az osztályajtóból néztem, ahogy megy a folyosón parafa sisakban és trópusi öltönyben a körülbelül százötven centis borostás messiás.

Rozsonits Tamás:

Milyen kisgyerek voltál?

Barcs Miklós:

Inkább magányos, magamnak való. Olvasgattam, ha tehettem, megszőktem a napköziből, utáltam ezeket a fárasztó helyeket. Mászkáltam, csavarogtam, de a bandázás nem érdekelt. Egy-két haverom volt mindig. Sajnos fiú osztályba jártam a Medve utcai iskolába, jobb lett volna már akkor a csajokkal szokni a terepet.

¹ Hailé Szelasszié (1892–1975) Etiópia császára és királya volt.

Rozsonits Tamás:

A zene akkoriban bejött már az életedbe?

Barcs Miklós:

Apám a Magyar Rádióban dolgozott, volt egy nagyon jó arc munkatársa, egy hipster² csávó, ő készített nekem egy válogatássalagot. Volt a családnak egy szalagos magnója, amit én kisajátítottam. Azon a tekeresen volt Jimi Hendrix,³ de a javából, nem a kommerszebb számai, Zappa,⁴ Janis Joplin,⁵ ilyesmik. Akkoriban lehettem olyan tizennégy éves. Azt a szalagot rengeteget nyúztam, és kezdtem megszerezni a hasonló zenéket, nagylemezeket a haverjaimtól. Felvettem a lemezeket szalagos magnóra, aztán a középiskolában a többiek már tőlem másolták át ezeket. Ez volt a klasszikus időszak, 1972 és 1976 között, a Deep Purple⁶ és társai, te is tudod. Zeneügyekben ez adott nekem egy hatalmas lökést.

Rozsonits Tamás:

Hova jártál középiskolába?

Barcs Miklós:

A nagybátyám vadászkodott, aztán apámmal rábeszéltek, hogy legyek én is erdész. Teljesen távol állt tőlem, de elmentem a soproni Erdészeti és Faipari Szakközépiskolába tanulni. Sokkal jobban passzolt volna az életutamhoz, ha Budapesten tanulok tovább egy gimnáziumban. Sopronban úgy éreztem magam a suliban és a kollégiumban, mintha a sorkatonai szolgálatomat tölteném: tizenhat fős hálótermek emeletes vaságyakkal, ráadásul az Erdészeti kolesza a régi megyei börtön helyén működött. Képzelheted! Úgy is hívták, hogy börtönszárny, ott kellett laknom. Szerencsére harmadikban kirúgtak a kollégiumból, egyszerűen leromlott a tanulmányi eredményem, ahogy oda kerültem. 4,8-ból 2,6-ra csúsztam. Úgy éreztem, mint a bebörtönöztek volna tizennégy éves koromban a legbrutálisabb fegyházba. Egyáltalán nem érdekelt az erdészet, viszont szerencsére nagyon jó volt az irodalomtanárom, Tölly Lajos, aki látta, hogy mindent elolvasok és sorban adta a kezembe a könyveket, például az *Ulysses*,⁷ így elvoltam valahogy. Két erdészeti szakközép működött akkoriban az országban, a másik Szegeden, így nagyon sok helyről érkeztek a srácok tanulni, ami számomra nagyon fontos tapasztalatot jelentett, mert a nyelvi, nyelvjárási különbségek érdekelték, akkor tanultam meg mindenféle tájszólást. Tudtam utánozni mindenkit, de nem kiröhögve, inkább az a hatalmas nyelvi bőség és választékosság nyűgözött le.

Rozsonits Tamás:

Mennyire hatott rád az, hogy akkoriban Sopron egy zárt városnak számított, hiszen csak külön határsávi engedéllyel lehetett odautazni?

Barcs Miklós:

Sopron nagyon különös város poncichterekkel,⁸ polgárokkal, érdekes, belterjes közeg volt, nyilván az elzártsága miatt is. A határőrök és a civil ruhás nyomozók már Győrnél igazoltattak a vonaton minden egyes utazás alkalmával. Előfordult az is, hogy gyakorlatra mentünk, mindenkinek adtak irtókapát (az egy erdei szerszám), kimentünk a hegyoldalba és a köves talajba a

² A hipster nemzetközi kifejezés. Azokat a középosztálybeli, urbánus fiatalokat jelöli, akik egységes szubkultúrát alkotnak összetett ízlésvilágukkal, külön viselkedésükkel, a mainstreamtől távol álló divatjukkal.

³ James Marshall „Jimi” Hendrix (1942–1970) amerikai gitáros, énekes, zeneszerző; a valaha élt legnagyobb hatású rockgitáros.

⁴ Frank Zappa (1940–1993) amerikai gitáros, zeneszerző, producer és filmrendező.

⁵ Janis Joplin (1943–1970) amerikai rock és bluesénekesnő, zeneszerző, szövegíró.

⁶ A hard rock egyik stílusalapító zenekara, 1968-tól működik, egészen napjainkig.

⁷ James Joyce regénye.

⁸ A soproni bortermelő szőlősgazdákat hívják így. Eredete a német *bohnenzüchter* (babtermelő) tevékenységre utal, hiszen a poncichterek szívesen termesztettek babot a szőlőtőkék között.

facsetetéknek negyvencentis gödröket kellett vájni, ami az orosz gulágra⁹ emlékeztetett, mert kísérték minket fegyveres határőrök kutyákkal, mi krampácsoltunk, a völgyben, meg ott volt az osztrák határ. Ha valaki leszaladt volna, azt vagy lelövök, vagy nem.

Rozsonits Tamás:

Előfordult, hogy valaki megpróbálta?

Barcs Miklós:

Tőlünk nem, de 1956-ban az iskola háromnegyede disszidált.

Rozsonits Tamás:

A sulin kívül jól érezted magad Sopronban?

Barcs Miklós:

Hermetikusan lezárt város volt, belterjes lakossággal, akik nem fogadták be az idegeneket, sőt, bizalmatlanok voltak, ezt folyamatosan éreztettek is. Ennek a gyökerei még ma is érezhetőek ott. Komoly hierarchia alakult ki Sopronban, amit évszázadok óta betartanak. A középiskolai tanárok a városban is komoly tekintélynek örvendtek, nem csak az iskolákban.

Rozsonits Tamás:

A tananyag színvonalas volt?

Barcs Miklós:

Igen, mert egy német *Erdőműveléstan* című tankönyvet fordítottak le egy az egyben, de a többi tantárgyakét is onnan vették át. Az erdőművelést az osztályfőnököm, Kondor Antal tanította, akivel egészen bölcselkedő jellegű volt a kapcsolat, őrzök is erről egy fotót, ahogy egy padon ülve mély eszmecsere folytatunk. Kicsit már akkor kilógtam a közegből szellemileg, inkább a tanárokkal tudtam elbeszélgetni. Kondor egyszer behívatott a kollégiumi ügyeleti szobába, mert nem értett engem: én már akkor vér anarchista¹⁰ voltam. Azt kérdezte, hogy ha az ajtón a hosszabb, vagy a nyitott ablakon a rövidebb úton kellene kimennem, melyiket választanám? Persze az ablakot mondtam neki. Magamban röhögtem rajta, hogy próbál megérteni. Nem ment. A kollégium vezetője nagyon brutális náci stílusban nyomta, negyedekre sikerült is engem, a mindent leszaró lázadót kirúgni a koleszból. Kiköltöztem egy öreg bortermelő poncichterhez albérletbe, akinek az unokája az osztálytársam volt. Somosnak hívták, ő is renitensnek számított. Már második év végére rendesen rászoktam a piára, ment a kocsmázás, a Schmauser söröző volt a kedvencem. Mindannyian keményen piáltunk. Egyik osztálytársunknak határőr volt az apja, aki folyamatosan szerzett a sörgyárból tikketes¹¹ sört. Oda jártunk állandóan brutálisan bebaszni a legfrissebb sörből. Az a legjobb sör, amit aznap szűrnek és azonnal megiszod.

Rozsonits Tamás:

Mennyi zsebpénzt kaptál a szüleidtől, mikor Sopronba „számúztak” tizennégy évesen?

Barcs Miklós:

Nagyon kevéssel kellett beélnem. Emiatt kialakult egy bizonyos fajta „élősködés”, mivel rászorultam arra, hogy meghívjanak a társaim vagy mások a szórakozóhelyeken egy-egy italra.

⁹ A sztálini Szovjetuniót behálózó munkatáborrendszer.

¹⁰ Politikai ideológia, mely magába foglalja azokat az elméleteket és a meggyőződéseket, melyek támogatják minden kötelező érvényű kormányzat eltörlését. Az anarchizmus célja a szociális igazságtalanságok kiküszöbölése az egyenlő lehetőségek megteremtésével. Az anarchizmus legátfogóbb értelemben uralomnélküliség (anarchia), amely alatt azon politikai rendszert kell értenünk, mely minden külső hatalom és erőszak nélkül, tisztán az emberek szabad, testvéri együttélésén alapszik.

¹¹ A sörgyári dolgozók jegyre kaptak sört a legfrissebb csapolásból, járandóságként.

Később úgy jelentkezett ez, hogy például odaköltöztem egy csajhoz, csak azért, mert volt lakása. Akkoriban tisztában sem voltam azzal, hogy ezt szinte az életösztön diktálta, mostanában raktam helyre magamban. Vagy elmész egy helyre, van nálad három forint, ott összehaverkodszt valakivel, tök jól elbeszélgettek, ő pedig meghív erre-arra. Na jó, de hol a határ? Hogy lehet ezt úgy folytatni, hogy ne válj undorítóvá, vagy ne állj rá mint valamilyen módszerre? Úgy gondolom, sikerült megtartanom ezeket a határokat. Sosem volt pénzem. Időnként kerestem valamennyit, elmentem, dolgoztattam ezt-azt, alkalmi munkákat. A pénztelenség meghatározta a körülményeimet úgy, hogy nem is tudtam róla – lehet, hogy nem is akartam. Akkoriban uralkodott az a kamu hippy-hangulat, hogy ugyan, mit számít a pénz? Gyere, hívj meg valamire, aztán legközelebb majd visszahívlak – ez rendben van, de állandóan azt lesni, hogy ki hív meg, az más kategória. Pénz nélkül nem lehet rendesen csajozni, meg semmit sem. Én végig ebben a pénztelenségben, ruppótlanságban éltem. Ha folyamatosan ruppótlán az ember, abba az évek során észrevétlenül bele lehet tespedni, rohadni. Akkor annyira rajtam kívüli folyamat volt, ami velem történt, hogy csak most, utólag fogom fel és tudom értelmezni.

Rozsonits Tamás:

A többiek, akik akkoriban a Kalefra¹² jártak, hasonlóan csórók voltak?

Barcs Miklós:

Nekik sem volt pénzüik. Ha néha elmentem dolgozni, akkor én fizettem, máskor más. Vettünk három üveg lepra bort, például Kocsis Irmát, azzal elvöltünk.

Rozsonits Tamás:

A recepteket hogyan váltottátok ki a gyógyszertárban?

Barcs Miklós:

Na, az is érdekes történet. Volt erre egy kis „szövetkezetünk”. Volt, aki biankó recepteket lopott, más pecsétet készített, megint más hamis személyivel bement a patikába, mert regisztráltak, aki Gracidint váltott ki. A Gracidintól előfordult, hogy egy lakásban mondjuk harmincan beállva pörögtetek, mint a malacok.

Rozsonits Tamás:

Akkoriban a gyógyszereket az állam dotálta.

Barcs Miklós:

Nem volt drága az orvosság. Egy doboz Gracidin negyven szem, két-három forintba került. Két szemtől három napig pörögtél. Jó erős gyógyszer volt, orosz gyártmány, valami leningrádi gyógyszergyárban állították elő.

¹² Ma Széll Kálmán tér.

Rozsonits Tamás:

Sosem motivált, hogy pénzt rakj össze, és vagyonosabb legyél?

Barcs Miklós:

Piszkosul nem. Készítettem filmeket, kísérleti videókat, de abból semmi pénz nem láttam. Annyi apró mindig csörgött a zsebemben, hogy került piára vagy kajára, később lakást is vettem, kölcsönökkel, amiket visszafizettem. Mikor elmentem dolgozni a szociális szférába, furcsán éltem meg, hogy rendszeresen kaptam fizetést. Aztán megtanultam azt nem egyszerre elkölteni, mert először azonnal elszórtam, enyhítve a felhalmozott hiányt. A szocializmus a hiány társadalma (is) volt, azt rögzítette belénk. Hiánygazdaság.

Rozsonits Tamás:

Az aktuális párjaid hogy viselték ezt?

Barcs Miklós:

Nekik sem volt nagyon pénzük, minimál pénzekkel voltunk el akkoriban. Ez persze komolyabb kapcsolatnak, pláne gyermekvállalásnak nem lehetett az alapja. Így aztán törvényszerűen minden kapcsolatomból kifúj három-négy-öt év alatt. Éveknek kellett eltelni ahhoz, hogy megértsem, mi miért történt, mik mozgatták a háttérből a szálakat. Meg kellett érnem erre. Megvannak azok a pénzügyi törvényszerűségek, amit akkor nem látott az ember, csak, mert benne volt, vitte az élete.

Rozsonits Tamás:

Vissza a diákévekhez: Sopronban és környékén az osztrák televízió és rádió adását jobban lehetett fogni, mint a magyart. Azokat néztétek, hallgattátok ti is?

Barcs Miklós:

Nem, a készülékeket elzárták előlünk. Semmilyen nyugati cucc nem szűrődött be, annyira hermetikusan lezárták az országot.

Rozsonits Tamás:

Akkoriban már hosszú haját viseltél?

Barcs Miklós:

Igen, Sopronban növesztettem meg. Mint többen is a suliban. Sok értelme nem volt, de azokban az években az maga volt a lázadás és a nonkonformizmus. Egy haverom és én voltunk a virágfelelősök. Az osztályfőnök kiadta parancsba, hogy azonnal cikláment akar az osztályterembe. Már akkor is szigorúan védett növénynek számított. Kimentünk az erdőbe cikláment lopni, elkaptak és bevittek a határőrök, úgy kellett kiváltani a fogdából. A ciklámentolvaj virágfelelősöket! Ilyen történetek fordultak elő. Másrészt a Sopront körülvevő erdő gyönyörű! Alpesi táj, Alpokalja. Ismertünk mindent, mert rendszeresen kimentünk gyakorlatra. A motorfűrészmániám is onnan gyökerezik: erdészeti gyakorlaton megtanultunk láncfűrésszel fát dönteni. Vadászati gyakorlaton harmadikban vadat hajtottunk, negyedikben vadásztunk. Ott is előfordultak kemény történetek. Hoztak reggel rumos teát, tűzforró. Megállt a tetején a rum, akik az első fél literes korsókat kapták, azok tömény rumot ihattak. Fél litert! Mindenki beállt, mint a disznó. Persze a haverjaimmal mi tolongtunk az első helyeken. Minden vadászatnál kivétel nélkül mindenki berúgott, a vadászok is, hajtók is, bárki, aki ott volt, de nem kicsit. Így esett meg az is, hogy csörtettem a bozótban előre, rajtam lógott négy lelőtt vadnyúl, egyszer csak közvetlen közelről az egyik vadász sörétes puskával rám lőtt (pont az osztálytársam határőr apja), csak úgy kopogott a sörét! Eldobtam a nyulakat, aztán

futás! Mindenki be volt baszva a vadászatokon, mint az állat! Életveszélyesen. Új volt a kollégium vezetője negyedike, nagyon nem szerettük, és már nagyon betámasztottunk. A mi évfolyamunknak akkor szerepelt a tantervben a vadászat. A fickó úgy nyolcvan méterre volt tőlem, én meg fogtam a fegyveremet és rádupláztam! Harminc méterig halálos a sörét, ő messzebb állt, így csak kopogott rajta. Szerencsére nem derült ki, hogy én voltam. Nem tudták meg. Úgyhogy itt most egy titok lelepleződött.

Rozsonits Tamás:

Ejtettél el vadat?

Barcs Miklós:

Arra ment ki az egész, de előttünk a vadászok már kilőttek mindent, nem akarták, hogy iskolások is zsákmányolhassanak. Megtanultuk a vadászatot, a fegyverkezelést.

Rozsonits Tamás:

Van fegyverviselési engedélyed?

Barcs Miklós:

Nem, azt külön kellett megszerezni. Nekem még két év gyakorlat hiányzott, akkor erdész technikusai képzést szereztem volna, de nem érdekelt!

Rozsonits Tamás:

Politikai tárgyakat is tanultatok? Világnézetünk alapjai és hasonlók?

Barcs Miklós:

Volt ilyen tárgy, de azt nálunk nagyon lazán vették, mert egy csomó tanárunk Erdélyből és a Felvidékről származott. Gyűlöltek a komcsikat. Egyik erdélyi tanárunk felrajzolta Erdély térképét, és elmondta, hova mennyi román telepítettek be. El is sírta magát. Ideológiailag nem basztattak minket, de szerencsére templomba sem kellett járnunk.

Rozsonits Tamás:

Hol szórakoztatok akkoriban a városban?

Barcs Miklós:

Volt a Zárgyár¹³ mint helyszín, a Scarbantia, a Roller és a Prakker együttesek nyomták ott, voltak iskolabálok, volt a Koszorúcska – azt nagyon nem bírtam. A piálás jelentette a legfőbb programot, elment az ember a hétvégén a haverjaival egy nagy körre. Sétáltunk az erdőben, az ágfalvai közértben benyomtunk hat sört fejenként, volt, hogy meglátott ott minket egy-egy tanárunk, de nem adott külön műsort. Nyilván tilos volt innunk, kiskorúak voltunk. Sokat ittunk a Kékfrankosban, a Deákban, onnan egyszer kidobtak, és jól megverték a pincérek, jöttek értem a rendőrök.

Rozsonits Tamás:

Milyen gyakran látogattál haza?

Barcs Miklós:

Átlag kéthavonta, de szar volt az is, mert minek utazgassak? Az első két évet nagyon nehezen viseltem, nem tudtam feldolgozni, hogy kibaszta a családomból, mint macskát szarni. Hatalmas törést jelentett, ami látszott a tanulmányi eredményemen is. Nem értettem, hogy miért kell nekem tizennégy évesen elhagyni a családomat? Olyan volt, mint a hadseregben. Hasonlóan éltem

¹³ Elzett Zár-és Lakatgyár kultúrterme.

meg, mert később, amikor nem akartam katona lenni, úgy éreztem, leszolgáltam már azt a három évet Sopronban a kollégiumban, a börtönszárnyon. Reggel hatkor ébresztő csengővel, katonás rend, egyáltalán nem passzolt hozzám!

Rozsonits Tamás:

Érettségi után mi következett?

Barcs Miklós:

Gemenc, vadászgyakornokság, oda is a nagybátyám vágott be. Az ottani élményeimről aztán írtam egy filmforgatókönyvet, amit mindenhol visszadobáltak. Az öreg fővadászt, Berek Pista bácsit ott ismertem meg, aki Kádárral együtt ült Hortobágyon, emiatt tették erre a posztra névleg. A Veránka-sziget a szíve az egésznek, árvíz idején ott keres menedéket az összes vad. Tudod, milyen kép az, amikor bógés után feláll hatszáz szarvasbika az agancsaival? A vadgazdálkodás miatt napi három szarvast ki kellett löni a vadásznak, néha nekem kellett megadni a kegyelemdöfést, azt nagyon nem bírtam. Volt egy huszonnégy éves tahó kocsisgyerek, akivel naponta meg kellett verekednem. Ez a kocsis elszerette a hetvenkét éves fővadász negyvenéves, kétszáz kilós dundi feleségét. Én meg csak néztem, mint egy filmet, amihez semmi közöm. Ott is hagytam az egészet a francba. Történt jó is velem abban a gyönyörű környezetben: megtanultam evezni, még jobban löni, lovas kocsit hajtani, amiket még most is tudok.

Rozsonits Tamás:

Erős gyerekek voltak?

Barcs Miklós:

Mint a bivaly! Teheneket hajtottam hajnalban fejésre, ötliteres kannából ittam az aludttejet reggelire, olyan karjaim voltak, mint egy fatörzs. A hajamat dacból nem vágattam le, így, amikor jöttek a fő elvtársak vadászni, engem mindig rejtegettek. Nem az én tripem volt, hogy egy erdő mélyén lakjak, ezért visszaköltöztem Budapestre. Fél évig egy fatelepen dolgoztam, azt is meguntam, mert közben a régi hipster haverjaimmal újra összecimbiztem, aztán mentünk a Geodéziához dolgozni mint figuránsok. Összejöttem egy nagyon súlyos csajjal, Tündével, aki az első feleségem lett, akkor kezdtek beütni a drogos ügyek. Szipuzás, Parkán, Gracidin,¹⁴ de ezeket ő nem viselte el, le is kellett onnan kopnom. Nagyon hamar elváltunk.

Rozsonits Tamás:

Milyen munkákat vállaltál a figuránskodás mellett?

Barcs Miklós:

Azonnal mondták, hogy legyek földmérő, mert Sopronban azt is tanultunk, mondtam nekik, hogy az nem érdekel, mert én segédmunkás akarok lenni. Az volt a leglazább. Azt nyomtam a régi haverjaimmal vagy négy évig. Az már brutálisabb időszaknak számított. Jártam ki Prágába, több haverom volt ott egy időben, mint Budapesten. Plastic People¹⁵-szalagokat hoztam onnan Zámbó Öcsiéknek¹⁶.

Rozsonits Tamás:

Ki mutatta meg neked a Plastic People zenekart?

Barcs Miklós:

Kimentem Prágába...

¹⁴ Korabeli pszichoaktív gyógyszerek.

¹⁵ A The Plastic People of the Universe (1968) csehszlovák underground rockzenekar.

¹⁶ ef Zámbó István (1950) festőművész, szobrász, zenész.

Rozsonits Tamás:

Miért?

Barcs Miklós:

Csak úgy. Volt egy kassai haverom, aki karatézott. Kimentem először hozzá, jól berúgtunk, a következő nap volt egy versenye „no contact” szabályrendszerben. Indult jó másnaposan, én meg üvöltöttem a kassai sportcsarnok lelátójáról, hogy: „Üsd ki a kommunistát!” Ő erre rendesen kiütötte az ellenfelét, mire kizárták a versenyből. Vele mentem először Prágába, ott megismerkedtünk egy csomó emberrel, az egész underground szcénával, a Plastic People zenekarral és körével, mindenkivel! Később a katonaság elől kimenekültem fél évre, aztán egy diliházi papírral megszereztem az alkalmatlansági pecsétet, mint akkor sokan mások.

Rozsonits Tamás:

Mit tettél érte? Lefizetted az orvost, vagy megjártszotad, hogy elmebeteg vagy?

Barcs Miklós:

Be kellett feküdnöm a Lipótra,¹⁷ ami egy tanulmányúttal ért fel. Azt azonnal érezni lehetett, ha befekszel egy diliházba, az egy egész életre megbélyegez: na, ez egy hülye, kész! Veszélyes menet volt a pszichiátriára betegként bekerülni. Pláne akkor, ma talán már nem annyira.

Rozsonits Tamás:

Mennyi időt töltöttél ott? Száll a kakukk fészkére?¹⁸

Barcs Miklós:

Két hetet. Amúgy a könyv és a film világa olyasmi, abszolút visszaadja a hangulatot. Akadt ott olyan orvos, aki százszor dilisebb volt az összes betegnél. Egyszer a folyosón átlebegett egy csávó, orvosi köpenyben, alatta orvosi ruhában, kopasz volt a feje, csak oldalt vette körül valami vörös haj, biztos valami erős anyagon volt, napi egyszer végigment a folyosón, mint egy látomás. Még a betegek is tátott szájjal figyelték, hogy vajon ez meg milyen lény? Az ápoltak között voltak született idióták, skizofrének, mániás depressziósok. Akkoriban még elektrosokkal kezelték őket, egyszer az ágyamra is rádobtak egy sokkolt arcot, még jó, hogy engem nem sokkoltak meg, sejtették, hogy kamus vagyok. Egy haveromat megsokkolták, nagyon okos srác volt, de azóta is kereng a betegellátásban. Elszállt az agya szegénynek. Szóval Prágába mentem a katonaság elől, majd utána rendszeresen jártam oda ingyen vonatjegyekkel. 1978-tól 1980-ig tartott ez az időszak, amikor elvették az útlevelemet öt évre.

Rozsonits Tamás:

Miért vonták be?

Barcs Miklós:

Volt egy focimérkőzés Jihlavában, ahova az összes underground arc és hippi összegyűlt. Judy haverommal voltam kint, a pálya szélére sörshordókat gurítottak ki, nagy buli kerekedett, minket is felírtak a rendőrök, átküldték az adatainkat a magyar hatóságnak, és öt évre elvették az útlevelemet. Akkor kezdtem a Kulich Gyula térre járni, hiszen nem mehettem ki az országból.

¹⁷ Lipótmezei Elme- és Ideggyógyintézet

¹⁸ A Száll a kakukk a fészkére (1975) Milos Forman Oscar-díjas filmje, mely Ken Kesey regénye alapján készült.

Rozsonits Tamás:

Prága milyen hely volt akkoriban?

Barcs Miklós:

Kurva jó, minden utcát, rengeteg kocsmát ismertem, mert a haverjaim végighurcoltak. Előfordult, hogy dolgoztam is ott, lépcsőházat takarítottam, hogy legyen egy kis pénzem, de nem ez volt a jellemző. Amikor felismerték, hogy magyar vagyok, fizetett mindenki.

Rozsonits Tamás:

Semmi magyarellenesség?

Barcs Miklós:

Á, dehogya! Egyszer egy egyetemista beszólt a '68-as bevonulás miatt, mire megkérdeztem tőle: „Mi bajod, én vagyok a Kádár János? Én vonultam be?” Erre elkussolt. Megtanultam elég jól a cseh nyelvet. Sokkal előbbre tartottak nálunk, ők ott akkor már olyan füveket termesztettek, mint az LSD. Sokkal zártabb volt az ottani underground, de valamilyen szinten meg nyitottabb, mert amikor a Plastic People-t eltiltották a koncertezéstől, akkor vidéken közös focimeccs után a tűzoltózenekart követően léptek fel rendszeresen. Az NDK határ melletti Chomutovban meghívták őket egy kétnapos buliba egy kommunába, Pisti haverommal mi is vendégek voltunk. Az első nap csak gitárosok játszottak rendszerellenes dalokat. Gitáros protest-énekesekkel akkoriban csurig volt minden. (Voltam fent a Charta'77-eseknél¹⁹ is, de akkor még forrófejű voltam, „ki kell nyírni minden rendőrt” és hasonlók.) A kommunában első nap ez a vonal lement, aztán hazaküldtek minden embert a spiclikkel együtt, majd a kiválogatott rész, amibe szerencsére én is tartoztam, egy pajtába ment át, ahol életem egyik legjobb Plastic People-koncertjét láttam. Úgy kezdtek, hogy a szaxofonosuk, egy törött orrú csávó, kidugta a törött orrát, hogy: „Adjatok egy fél liter vodkát, aztán kezdjük a koncertet!” Életem egyik legnagyobb koncertélménye volt. Nagyon bírtak ott engem, az „örült magyart”, anarchista módon leszartam mindent, végimentünk Judy haverommal egész Csehszlovákián úgy, hogy kézről kézre adtak minket, és elláttak hamis vonatjegyekkel. Kőkemény trip volt. Aztán Budapesten is elvadult kicsit a helyzet, mert elkezdtek jönni hozzám százasával a csehek, azt már le kellett állítani, mikor egyszerre negyvenen aludtak a pecómban.

Rozsonits Tamás:

Mesélj a Plastic People zenekarról! Kik voltak ők?

Barcs Miklós:

Teljes nevükön a Plastic People of the Universe, vagyis műanyag emberek az úrból. Az 1968-as szovjet megszállás után Csehszlovákiában megmaradt egy erős underground vonal. A kádári rendszernél sokkal keményebb elnyomásban éltek ott Gustáv Husák²⁰ alatt. Vaclav Havel²¹ is kazánfűtőként dolgozott abban az időben. A gerincesebb értelmiség mind ilyen helyeken húzódott meg, és csendben alkotott. Nyomták az undergroundot. Hrabal²² is Prága szélén élt. Vissza a zenekarra: Zappa kedvenc csapata volt, cseh nyelven énekeltek. Az első két-három lemezük jelentős, később már csak önmagukat ismételték. Mai napig működnek, Budapesten is felléptek. Ugyanazt tolják ma is, bár a vezéregyéniség, Milan Hlavsa már meghalt. Van egy számuk, a *Spofa blues*. A spofa gyógyszerterát jelent, abban a dalban felsorolnak blues ritmusban egy csomó gyógyszert, nyugtatókat, altatókat meg feldobókat, az egész szám alatt. Mindent, amit ők is használtak. Gyönyörű szövegeik vannak, lefordították nekem magyarra, azt is toltam a Bizottságnak²³ sokszorosítva. Egy szalagot úgy csempészttem át akkoriban, hogy a határon

¹⁹ A csehszlovák ellenzék 1977-ben közzétett politikai nyilatkozata; zömmel értelmiségiek írták alá.

²⁰ Gustáv Husák (1913–1991) szlovák kommunista politikus, 1975 és 1989 között Csehszlovákia államfője volt.

²¹ Vaclav Havel (1936–2011) cseh író, politikus, köztársasági elnök (1993–2003).

²² Bohumil Hrabal (1914–1997) cseh író.

²³ 1980-ban alakult magyar avantgárd zenekar.

megkérdezte a csehszlovák, de magyarul is beszélő határőr, hogy mi van rajta, mire én: Jiří Stivín, a híres csehszlovák fuvolaművész. Ő bólintott és átengedett. Nagyon figyeltek arra akkoriban, hogy bizonyos kulturális értékek ne kerülhessenek be az országba, és persze ki sem. De vissza a Kulich Gyula térre. (Régebben Kálvária térnek hívták, ma újra az.) Dr. Gerevich József vezette itt a pszichiátriai klinikát drogosoknak, és az intézet pincéjébe beengedett underground arcokat, akik számára ez védelmet jelentett a KMK²⁴ ellen, ugyanis ha igazoltattak, és harminc napja nem volt munkád, akkor közveszélyes munkakerülésért elvittek Baracskára egy hónap börtönre. Ha továbbra sem volt munkád, akkor újabb hatvan napra rópát szedni. Az intézet pincéjében lehetett kiállításokat rendezni, filmeket nézni, ott volt Cs. Laci (aztán öngyilkos lett), ő egy nagyon érdekes „*magic man*”, furcsa arc volt. Akkoriban én is ott mozogtam ebben a drogos, hipster társaságban, Gerevich pedig tanulmányokat írt belőlünk. A Kulich Gyula téri pszichiátriai intézet udvarán rendezték az első URH- és Balaton-koncertet. Pártvonalon utasították Gerevichet, hogy bassza ki a drogos társaságot végre, elég abból, hogy ott kuckósít minket a pincében, így az URH meg a Balaton ott kezdtek próbálni. Az első koncerten én szedtem a belépőjegyeket, aztán az akkori csajom ellopta a kasszát, mert ő egy olyan típusú asszony volt. Miután tőlem lekopott, egy idő múlva Las Vegasban tűnt fel mint krupié.

Rozsonits Tamás:

Már azokban az években elkezdted írni?

Barcs Miklós:

Akkor még nem, bár már tervben volt. Ez-az azért már megszületett, firkálgattam egy-két korai baromságot.

Rozsonits Tamás:

A zenélés hogyan indult?

Barcs Miklós:

Elkezdünk a Kassák Klubba²⁵ járni, ahol a Kontroll Csoport²⁶ nyomult, Bizottságra jártunk ki Szentendrére, ők ismertek engem. Úgy képzeld el az akkori időszakot, hogy laza gengék léteztek föl-alá a városban, zenekarok alakultak új hullámos és punkos nyomokon, összeálltak Jenőék²⁷ a Döncivel²⁸. Dönci kurva jó gitáros volt, ő is bejárt a Kulich Gyula térre. A pszichiátriai klinika nagy lendületet adott ennek az egésznek: oké, valamennyire dilisek is voltak ezek a tagok, úgyhogy ott védve voltak, aztán a Kassák Klub, a Ráday Klub²⁹ jött, ott kezdődött ez az egész. Az Embersport zenekarban én is benne voltam. Jenő, Dönci, Víg Misi,³⁰ Gasi, Hunyadi, Müller,³¹ aztán az Ikarus művházban³² az ETA együttes,³³ oda is jártunk ki sokat. Pajor³⁴ később robbant be, de járkált a Ráday utcába és a többi helyre is, füveztek, hernyóztak vagy mákot használtak... persze sokan

²⁴ Közveszélyes munkakerülés.

²⁵ A Kassák Klub Zugló első kerületi fenntartású művelődési központja volt az Uzsoki u. 57. alatt; 1968-ban kezdték építeni.

²⁶ Az 1980-as években működő budapesti underground zenekar volt, politizáló, rendszerellenes dalait kazettákon terjesztették.

²⁷ Menyhárt Jenő (1959) underground zeneszerző, szövegíró, gitáros és énekes.

²⁸ Dénes József (1957–2008) gitáros és zeneszerző, a budapesti underground egyik jellegzetes alakja volt.

²⁹ Az akkoriban Marx Károly Közgazdasági Egyetem Ráday utcai kollégiumának alagsorában 1982-ben megnyílt klubja, a budapesti underground bázisa volt; az akkori kollégista Mesterházy Ernő és a mérnökhallgató Bognár Attila ötlete nyomán.

³⁰ Víg Mihály (1957) zeneszerző, szövegíró, gitáros.

³¹ Müller Péter Sziámi (1951) költő, énekes.

³² Az 1950-es évek közepén átadott művelődési központ később rengeteg zenekarnak adott otthont a XVI. kerületben, a Margit utca 114. alatt.

³³ 1980-ban alakult magyar punkzenekar.

³⁴ Pajor Tamás, a nyolcvanas évek budapesti underground színterének egyik népszerű zenekara, a Neurotic frontembere volt; később megtért és csatlakozott a Hit Gyülekezetéhez.

mások is. A drogok nagyon komolyan kísérték ezt a vonulatot.

Rozsonits Tamás:

Te hogyan talákoztál a drogokkal?

Barcs Miklós:

Voltak haverjaim, megkínáltak: „itt van egy kis szipu, itt van egy kis gomba: Megkóstolod?” Hát persze! És jó volt! Akkoriban minden belefért. A fű nem jött be, attól paranoid lettem, de következett a mákvágás. Minden nyáron másfél hónapig tartott a mákszezon, nyár végére akadt, aki áttért a mákteára – azóta meghaltak –, ősztől tavaszig én mindig leálltam róla. Amúgy undorító, időrabló foglalkozás ez az egész drogszarozás. Nem ajánlom senkinek!

Rozsonits Tamás:

Szóval az Embersport volt az első együttesed?

Barcs Miklós:

Egy haverommal – aki ma már nem az – alapítottuk, nem is akarom kimondani a nevét, és Cs. Lacival, aki később öngyilkos lett a Kulich Gyula téren. Adtunk egy koncertet az Ikarusban, pótolhatatlan veszteség, hogy annak a felvétele elveszett. Aztán az Embersport átalakult úgy, hogy a haverom az énekes-zenekarvezetői szerepet átestálta Zs.-re, nekem annyi maradt, hogy aztán a koncertek elején vagy a végén egy-két számomat elcincogtam azt’ kész. Akkoriban írtam a *Kis patak mentén békés a tájt* meg a *Fekete fényben úszó termeket*. Amikor már láttam, hogy az Embersport nem az én bulim, talákoztam egy mákteás, elkattant alakkal, Imeróval³⁵ és megalapítottuk a Flash együttest. Volt két számunk, azokat fél óráig játszottuk az első koncerten. Ez 1988 körül volt, a rendszerváltozás határán. Márkus János dobolt és basszusozott is, de játszott basszusgitáron Vida Laci is, zirciek voltak Imeróval együtt. Szép lassan írtam a számokat, aztán először Imeró kopott ki, majd a többiek, mindig új tagokkal kellett pótolni a létszámot, rengetegen megfordultak a Flash zenekarban. Nem született sok szövegem, de azok ott vannak, szerintem. Ha valaki ír egy határnyi szar szöveget, amiből jó, ha öt elfogadható, a többi meg végeláthatatlanul fos, az mitől jobb? Minek növeszteni a szemétdombot? Nem szeretnék közvetlen példákat felsorolni. Szépen koncertezgetünk, a drogozás is nagyon ment, a csajozás is, lement ez az időszak, aztán 1994 körül kezdtek felfigyelni ránk. Toltuk a Nap-Nap fesztiválon,³⁶ nagyon elszálltan tudtuk nyomni. Minden koncerten totál máshogy adtuk elő ugyan azokat a számokat. Más ritmusban, más stílusban. Amilyen kedvünk volt éppen.

Rozsonits Tamás:

A Tilos az Á-ra³⁷ és a Fekete Lyukra³⁸ hogyan gondolsz vissza?

Barcs Miklós:

A Fekete Lyukra nagyon visszás, mert N. Gy., aki kitúrta onnan Kistamás Laciékat³⁹, egy csúszómászó hulladék. Át is alakította az egészet, odahozta a Sex Actiont⁴⁰... róluk jut eszembe, hogy nem ők, hanem én alkalmaztam először vetkőző csajt koncerten, egy amszterdami művésznőt. Utána a Sex Action bekokóztatta és meztelenül táncoltatta a kiscsajokat a koncertjein. Nekem sosem tellett kokóra, mint ezeknek. Gazdag gyerekek voltak mind. N. Gy.-val állandóan csak a harc

³⁵ Imeró: Kovács Imre

³⁶ A Nap-Nap Fesztivál a budapesti Pál-völgyi barlangrendszer katlanjában nyitott ingyenes, összművészeti fesztivál volt 1990 és 1992 között, Kelényi Krisztián Tódor ötlete nyomán.

³⁷ A Tilos az Á a rendszerváltozás időszakának liberális szellemiségű underground szórakozóhelye volt Budapesten a Mikszáth Kálmán téren, 1989 szilveszterén nyitotta meg Németh Vladimir Vova; 1995-ben bezárt.

³⁸ A Fekete Lyuk a VIII. kerületben, a Golgota utcában, a Vörösmarty Művelődési Ház alatt működő budapesti szórakozóhely a magyar alternatív és független zenei élet központjának számított.

³⁹ Kistamás László, a Balkán Tourist vezetője és éneke volt.

⁴⁰ A Sex Action 1989-ben alakult magyar rockzenekar.

ment. Számára az én vonalam szar volt, tudta, hogy mind a barátaim, akiket ő kitűrt onnan. Mi nyitottuk a Fekete Lyukat kétnapos koncerttel. A Balkán FuTourist és a Flash. Másnap szintén. Akkor még semmi köze nem volt a helyhez N. Gy.-nak. Ő a Lyuk fölötti Vörösmarty művházat vezette. Kistamás Laciék indították a helyet a Déja Vu Revüvel, ők kezdtek a pincében terjeszkedni, korábban munkásfürdőként funkcionált a hely. Faszán megcsinálták, majd jött N. Gy., és kitúrta őket. Ő lett aztán a nagy sztár, aki testőrrel közlekedett, azt hitte magáról, hogy a legnagyobb császár alternatív körökben, holott csak egy undorító csótány. Nagyon büszke a Fekete Lyukra, amit ő nyúlt le mástól, az ötlettel együtt. A Tilost Vova vitte. Egyszer csak elkezdtünk ott játszani és klubzenekarrá váltunk. Szóval beindult a Tilos, de sokat játszottunk az FMH-ban is, azóta lebontották. Akkorra már volt nimbusza a Flashnek, az örült junkiek⁴¹ megkattant, gátlástalan csapatának. A Flash örökké pénztelen, fél-vad arcokból állt. Volt még a Süss Fel Nap⁴², Szalontay Győző vezette, rendszeresen felléptünk nála, ahogy a Holdban is. Sokat játszottunk a Bem Moziban, oda is ránk hívták a rendőrséget a szomszéd OTP-házból a komcsi nyanyák-papák, hogy hangosak vagyunk. A Toldi Mozi is nagy bázisunk volt, Szirtes András⁴³ nagy cimbim volt. Artner Iván is játszott a Flashben. Róla annyit, hogy ő építette a Tilos Rádió⁴⁴ összes műszaki berendezését. Sajnos már nem él, ahogy Maurits⁴⁵ basszer sem. A basszusgitárosok kihaltak a csapatból, de most van egy bivalyerős, őt nem félttem. A Toldi pincéjében működött a Balázs Béla Stúdió⁴⁶. A Nándi Büfé is ott üzemelt, az volt a törzshelyünk. Artner Iván műszaki zseninek született: az ő tervei alapján építették ki Budapest internet-hálózatát. Iván leszedte a MIR úrállomás adását, nem volt titkosítva, mert azt gondolták, hogy ez ki a faszt érdekelhet? Felvette a jeleket VHS kazettákra, aztán odaadta Szirtesnek, elkezdtük nézegetni, aki rám hagyta. Tovább nézegettem és egy fél év múlva készítettem az anyagból egy negyven perces filmet Iván segítségével. Ez az *Égi rovar* című film, van is egy kis respektje a kísérleti videók között.

Rozsonits Tamás:

A zenélés mellett mivel foglalkoztál akkoriban?

Barcs Miklós:

Drogozgattam. Akadtak azért alkalmi munkáim is nagy ritkán, takarítások, meg ilyen szar melók. Akkor mást jelentett a drogozás: összegyűjtöttem a pénzt, odamentél, megkaptad, vagy füvet természettedél és cseréltél. Ez még az őscserebere időszaka volt a drogozásnak. Ha valakinek több volt, akkor megkínált téged is. Mondhatjuk, hogy egy közösség volt. A kétezres évek fordulóján aztán már nem lehetett ilyen lazán élni. Akkor mentem el szociális munkásnak. Muszáj volt. Engem nem nyomtak hátulról a szüleim, mint rengeteg más embert. Most is szociális munkás vagyok, a Flash egy hobbizenekar.

Rozsonits Tamás:

Volt olyan időszaka a zenekarnak, amikor jobban bedurranhatott volna?

Barcs Miklós:

Nem is hajtottunk erre. Írtak rólunk egyszer egy cikket, abban azt nyilatkoztuk, hogy nem akarunk híresek lenni. Arra hajtunk, hogy amikor koncertezünk, az legyen kurva jó, és érezze magát mindenki kurva jól! Kapjon egy flasht!

⁴¹ Junkie: eredetileg a heroinfüggőket hívták így, majd kiterjesztették az értelmezési tartományt a többi drogfüggőre is; mára bárkit jelölhet a kifejezés, aki valamilyen függőségben él.

⁴² Süss Fel Nap: legendás budapesti szórakozóhely volt a Szent István körúton 1997 és 2007 között.

⁴³ Szirtes András (1951) filmrendező, operatőr, vágó, színész és zenész.

⁴⁴ Tilos Rádió: budapesti közösségi nonprofit rádióadó, mely kialakította a rádiózás nagyvárosi formáját.

⁴⁵ Maurits András

⁴⁶ 1959-ben alakult magyar kísérleti filmes stúdió volt, mára egyre inkább archívumként funkcionál.

Rozsonits Tamás:

A névötlet honnan származik?

Barcs Miklós:

Az enyém. Intravénás szűrés plusz megvilágosodás.

Rozsonits Tamás:

Te pedig ebből doktoráltál.

Barcs Miklós:

Ja. Az időközben jött, mert létrehoztam egy honlapot,⁴⁷ elég brutálisra sikeredett és komoly híre lett. Sokan szörnyülködtek rajta. Múzeum üzemmódban még működik. Kuttúra, nesztek! A mostani idők egyik legfontosabb kérdése véleményem szerint az, hogy a társadalomban az emberek közti kommunikáció minél erősebb legyen. Minél tökéletesebb a kommunikáció, annál jobban funkcionál a társadalom. Az autoriter rendszereknek az információ akadályoztatása a fő fegyvere a társadalmat alkotó emberek, közösségek ellen az elit saját érdekeinek védelmében, a cenzúra segítségével. Úgy gondolom, mint anarcho-szindikalista, a jó kommunikáció az ismérve a társadalom egészséges, boldog és jól működő mivoltának. Minél erősebb és nyitottabb kommunikációra van szükség befelé, az egy társadalomban élők, és kifelé, az egész világ felé. A kulturális különbségeket azzal lehet áthidalni, hogy megszólítunk más társadalmi csoportokat és személyeket. Akár rádióval, televízióval, internetes oldallal vagy egy zenekar dalaival. Akár egy internetes oldal gyalázkodásaival, ahol ő meglátja, hogy te mit gondolsz, és te is meglátod, hogy ő mit. Az internet egyik legnagyobb csodája, hogy cenzúrázhatatlanul elér az emberekhez. Ezt kell felismerni és erősíteni, fejleszteni és élni vele, nem úgy, ahogy Kínában történik. Ott az állam egy brutális ernyőt vont az internet fölé, amit vállalatokkal üzemszerűen cenzúráznak, hogy a szabadon áramló társadalmi kommunikációt megakadályozzák. Félő, hogy a világ többi autoriter vezetője is átveszi a módszert a kifejlesztett szoftverrel együtt. Rettenetes disztópia, ami Kínában alakul, és az, amiről én beszélek, ennek az ellentéte. Szabad kommunikáció a társadalomban és a Földön, ami a globalizáció elsődleges lényege, nem a gazdaság, a cégek világuralma. Az információhoz való hozzájutás sebességét az internet brutálisan felgyorsította, szerencsére egyelőre ellenőrizhetetlenül. Ennek a hátulütői a fake⁴⁸ hírek. Ezzel együtt ez egy beláthatatlanul nagy fejlődés, ami nem pozitív vagy negatív, hanem egy előre rohanó, nagy távlatokat nyitó jelenség, amit nem lehet a jó vagy rossz kategóriákkal leírni vagy jellemezni. Tévedés a fejlődést úgy szemlélni, hogy jó vagy rossz. Ez nem lehet kérdés.

Rozsonits Tamás:

A magyar nyelv az árnyaltságáról is méltán híres, a trágár beszéd is választékos kifejezőmódra ad lehetőséget, amit te magas szinten üzöl.

Barcs Miklós:

A gyalázkodásra gondolsz?

Rozsonits Tamás:

Igen. Mi a célod ezzel?

Barcs Miklós:

Eleve abból indultam ki, hogy szeretek trágárkodni. Gyártottam ehhez egy elméletet, ami úgy néz ki, passzol is a kifejezőeszközeimhez: a nyelv ereje a trágárságokban és a káromkodásokban olyan mértékben nyilvánul meg, hogy az elképesztő. Már a középkorban is

⁴⁷ <http://www.drflash.hu>

⁴⁸ hamis

feljegyezték, hogy a csatába induló magyarok brutális káromkodásokba törtek ki, valahogy abból merítettek lelki-szellemi erőt. Az obszcenitás és a trágárság nem szabad, hogy a társadalmi szint mérőműszere legyen, vannak, akik a szájukra nem vennének ilyen kifejezéseket, aztán lenézik azokat, akik beépítik ezt a beszédstílusukba. A gyalázkodásnak is megvan a maga esztétikája, azt kell művelni. Ez a nyelvi lelemény egy bizonyos kifejeződése. Lehet ocsmányul, gusztustalanul, patkány módon is alkalmazni, még a legnemesebb gondolatokat is ki lehet fejezni totál undorító indíttatással. A romantika és a szentimentalizmus korának még megvan a hagyománya ma is, még mindig millióan vannak, akik úzik ezt a szívből jövő undorító takony-és nyálcsoöpögtetést. Ez ocsmányabb, mint amikor én azt mondom, hogy „a jó kurva anyádat”! Ez maga a posztromantikus giccses szarfolyam, amiből az operett világa és a hitleri náciizmus is merített. Hitler undorító kamu dísz-szemléket és felvonulásokat szerveztetett, ahol óriási aranyozott hajók úsztak hatalmas oszlopsorok között, amin istenek álltak. Aprólékosan mindennek kitalálták még a színvilágát is. A giccses teatralitást igényelte a tömeg, és a tömegek ezt a mai napig megeszik. Egy autoriter társadalom a giccses, teatralis operettista szarral vonzza be és tartja meg a tömegeket és erre szoktatja rá a televízió keresztül az embereket.

Rozsonits Tamás:

Amikor a Moszkva téri⁴⁹ galerihez tartoztál, akkor a többi galerivel gyaláztatok egymás?

Barcs Miklós:

Érdekes, nem tapasztaltam ilyet. Kimentem a Kalefra a haverjaimmal, ott volt a Lekvár⁵⁰ pár haverjával, találkoztunk, beszélgettünk, recepteket váltottunk ki. Akkoriban eléggé el voltunk szállva a Gracidin⁵¹ speeden, toltuk, mint az állat. Nem foglalkoztunk mással, csak azzal, hogy valahogyan kijöjjön a patikából a tableta.

Rozsonits Tamás:

Voltak helyek, ahova jártatok a környéken?

Barcs Miklós:

A Móri borozó volt az egyik törzshely, de sokan szerették a Mignon presszót is, ami ma is üzemel. De vissza a kérdésre: voltak galerik a város más pontjain is, a Felszab⁵² téren, a Blahán⁵³... na, őket mindenki lenézte.

Rozsonits Tamás:

Miért?

Barcs Miklós:

Mert oda a külvárosokból és egyből a Keleti pályaudvarról jöttek a kelet-magyarországi arcok, akik csövezni akartak. A Moszkva téri galeri budai gyerekekből, elitebb figurákból állt, de ugyanúgy ment a hippi életforma. Volt a Lépart,⁵⁴ arról a galeriről Gyukics Gábor írt egy jó

⁵⁰ Boroska Tibor.

⁵¹ Amfetamin tartalmú pszichoaktív gyógyszer.

⁵² Felszabadulás tér, ma Ferenciek tere.

⁵³ Blaha Lujza tér.

⁵⁴ Duna-part.

könyvet⁵⁵. A Moszkva teret sokan használták. Többen csak azért mentek le délután ötkor, hogy megtudják, éppen hol zajlik egy házibuli, és akkor benyomultak harminc-negyvenen. Ez a vonal engem sosem érdekelt.

Rozsonits Tamás:

Sok időt töltöttél Prágában. Ott is kialakultak hasonló galerik?

Barcs Miklós:

Abszolút, de ott nem terekhez, hanem kocsmákhoz kötődtek társaságok. Volt egy hely a vár alatt, ahova a legbrutálisabb ellenzéki gyerekek jártak, aztán a külvárosban az *U Spermiiu*, vagyis *A spermához* nevű kocsmá, persze nem hivatalosan volt ez a neve, csak az a geng keresztelte el annak, akik oda jártak, velük sokat lógtam én is. Prágában nagyon komoly kocsmakultúra alakult ki. Ott a kocsmákra épült ki a hippi-hipster kultúra, ami Budapesten a terekre. Persze, itt is voltak kocsmák, a Móri borozó, amit említettem vagy később a belvárosban a Bermuda-háromszög, a Pilseni, ilyesmik. Nálunk nem alakult ki az a kocsmakultúra és az arra épülő hagyományok, mint Prágában. A Plastic People együttes tagjai kijártak valami erdei kocsmába, ők ott lazultak. Egyszer én is megfordultam ott velük. Mutogattak, na, itt az örült magyar hippi.

Rozsonits Tamás:

Mikor és miért lettél anarchista?

Barcs Miklós:

Mondhatjuk azt, hogy én egy ösztönös anarchista vagyok. Valamiért ez az eszmerendszer vonzott mindig. Egyik dédnagybátyám Szekfű Gyula⁵⁶ történész volt, biztos innen kaptam egy kis flasht. A történelem és az irodalom nagyon érdekelt, rengeteget olvastam már a középiskolában is. Anyámat nagyon érdekelték a kastélyok, ezért megvette Franz Kafka *A kastély* című könyvét. Ezzel kicsit mellényúlt, viszont én tizenhárom éves koromban elolvastam. Nyilván akkor nem értettem meg az egészet, de viszonylag bírtam. Apám a *Svejk*⁵⁷ is megvette, szerencsére, mert Svejk anarchista. Lehet, hogy onnan is jött egy áramlat. Hasek nyilvánvalóan ős-brutál anarchista.

Rozsonits Tamás:

Hogyan definiálnád az anarchizmust? Sokan összekeverik a káosszal és egy negatív köd lepi el.

Barcs Miklós:

Az anarchizmus funkcióiban működő, de gyenge államot képzels el, az autoriterizmus és az etatizmus az erős állam, az állam elnyomó képességéről szól. Ezek ellentéte az anarchista felfogás, ami azt tartja, hogy az államnak ne legyen fizikai ereje, ne legyenek felfegyverezve a rendőrök. Nyilván ez a jövőbe mutat, utópia valahol. Olyan rendszer az anarchia, mint az internet: minden részecske, minden tag egyenlő hálózatba tartozik. Egyenlő jogú, erejű és képességű tagok hálózata.

⁵⁵ Gyukics Gábor: *A kiswa galeri* (L'Harmattan, Bp., 2014).

⁵⁶ Szekfű Gyula (1883–1955) történész, publicista, egyetemi tanár, a MTA tagja volt.

⁵⁷ Jaroslav Hasek: *Svejk*

Rozsonits Tamás:

Na jó, de az emberek nem egyenlő képességűek. Ezt egy anarchista hogyan oldja fel?

Barcs Miklós:

Úgy, hogy mindenkinek a funkciója szerint megfelelő feladata van. Mindenki működjön a funkciójának megfelelően. Ez a rendszer spontán alakul ki. A gyakorlat alakítja. Aztán, ha kialakul, működik magától.

Rozsonits Tamás:

Ez most még nem így történik.

Barcs Miklós:

Nem. Mostanában már nem a burzsoázia a fő erő, hanem az állam, és az állam köré szerveződik a burzsoázia. Lásd Putyint és követőit. Ez a kínai minta nyugat felé ható, csökkentett erejű durvasága. A nyitott és a zárt társadalom leírása ma már nem adja meg a helyzet bonyolultságának pontos leírását. Az egész egy mondvacsinált viszonylatrendszer. Egy műprobléma.

Rozsonits Tamás:

A Montesquieu-i⁵⁸ hatalmi ágak megoszlásához (törvényhozás, végrehajtás, igazságszolgáltatás) mellé negyedikként feljött a média, és nem is az utolsó helyre.

Barcs Miklós:

Ez az új információs korszak jele, az információ társadalma. Pontosan emiatt kell a lehető legerősebben megosztani az információt a társadalom tagjai között, hogy maga a társadalom egészségesebb legyen. Mindenki tudjon arról, hogy mi a saját érdeke, mi a másik érdeke, mit és miért kell tenni. Ki mit, mikor és miért tesz. Az autoriter információs diktatúrának, mint a kínai is, az az érdeke, hogy atomizálja a tagokat és elszigetelje őket egymástól a cenzúra eszközével. Hogy az állam azt csinálhasson, amit csak akar! Tök egyszerű képlet. Az oroszoknál pont ez megy: cárizmus cár nélkül.

Rozsonits Tamás:

Miért fontos médiumai az anarchizmusnak a különböző művészeti ágak, mint a festészet, az irodalom, a zene vagy a film?

Barcs Miklós:

Az anarchizmus egyrészt lázadás, de legnagyobb részben a parttalan szabadságról szól.

Rozsonits Tamás:

Az a szabadság, hogy bármit megtehetsz?

Barcs Miklós:

Igen. Ahogy te elgondolod, az alapján.

⁵⁸ Montesquieu, Charles-Louis de Secondat La Bréde (1689–1755) felvilágosodás korabeli francia filozófus.

Rozsonits Tamás:

És ha ez valakit bánt?

Barcs Miklós:

Az már ütközés és nem tiszta. Ahol ezt tisztán lehet művelni, az a művészet. A társadalom erre nem érett, az anarchia utópia még. A művészet és a tudomány a tiszta terepe. A tudomány nem fokról fokra, lineárisan fejlődik, hanem külső ötletvihar hatására kialakult sejtések viszik előbbre. Megérzések és sejtések alapján villannak be a felfedezések: ez a flash! Van egy szövegem, ami így keletkezett: aludtam egy rézágyban, felkeltem és leírtam ezt a szöveget:

LÁBNYOM

a lábnyomot a parton
elmossa a hullám
teljesen mindegy
tündér vagy boszorkány

zöld szem villan elő
csörren a karkötő
szélroham tépi a függönyt
ez nem lehet más csak ő

villám hasít a fába
forró a levegő
kiolvad a biztosíték
ez nem lehet más csak ő

hasad a barna bársony
üvölt ezer lóerő
táncol a fény a szélben
ez nem lehet más csak ő

Nagyon furcsa, valami hiperihlet.

Rozsonits Tamás:

Mennyire foglalkoztat az, hogy másokra hogyan hatnak a szövegeid? Van felelősségtudatod?

Barcs Miklós:

Nincsen. Semmi. Ha jónak tartom egy elkészült szövegemet, útjára engedem. Kész. Menj, aztán hass!

Rozsonits Tamás:

Írnál másnak szövegeket a saját zenekarodon kívül?

Barcs Miklós:

Kizárt. Kinek?

Rozsonits Tamás:

Azt hogy úszta meg, hogy nem tartanak számon a veled együtt indult, aztán sznobbá vált alter és underground vonal önmagát fényező személyiségei között?

Barcs Miklós:

Először is ez a szövegemnek köszönhető. Az anarchoid brutális nyíltságom miatt. Semmi nem egyértelmű. Az ember ne a fakkokhoz idomuljon! Vagy, hogy mibe sorolják. A kedvenc kategóriám az „is”: a Flash alter is, underground is, punk is. Ha rapszöveg megy, akkor rap is. A Flasht besorolhatatlannak érzem, és ebben van az ereje. Van annak egy erőteljes anarchista kisugárzása, hogy nem tudnak betuszkolni egyetlen skatulyába sem. Ez bizonyos körökben bizonytalanságot kelt: ki a fasz az a Barcs Miki? Ha valamit nem tudnak besorolni az emberek, attól egyrészt félnek, másrészt viszont nagyon vonzza őket. Harmadrészt: lehet, hogy tisztelik is, de mindenféleképpen érdekes és izgalmas. Tarkovszkij⁵⁹ azt mondta, hogy a művészet halála a műfaj. Amit nem tudsz besorolni, az él, mozog és hat.

Rozsonits Tamás:

Miben látod az okát annak, hogy a Flash koncertjeire nagyon sok közegből érkezik a közönség?

Barcs Miklós:

Azért, mert nem rétegfüggő a tartalom, de ezt nem direkt alakítom így. Nem társadalmi rétegeknek vagy osztályoknak szól, hanem az embereknek, ez az anarchizmus lényege. Az igazi művészi alkotás nem egy kis közönséget céloz meg, hanem globálisan hat. Ugyanúgy megérti a géplakatos, mint a hiper-atomfizikus-agysebész filozófus. Ugyanúgy lejön mindegyiküknek, hogy mit akarok mondani. Ez a legfontosabb.

Rozsonits Tamás:

Sokan azt gondolták, hogy a zenével forradalmat lehet előidézni, ami megváltoztatja a társadalmat. Szerinted?

Barcs Miklós:

Ez hülyeség. A zene a fejlődés része, nem pedig a változás elindítója. A kommunikáció habosítása és terjesztése a XXI. század fejlődésének a kulcsa. Az, hogy a társadalmak milyen irányba fejlődnek. Autoriter, anarchista vagy szabad irányba. Fejlődés-fetiszta vagyok. A folyamat megy előre és kiegyensúlyozza magát. Azt gondolom, hogy most, amikor az autoriter társadalmak túlságosan feljövőben vannak, ez a valódi, erős globalizmus előjátéka. Először megerősödnek az autoriter társadalmak, majd abból forr ki és erősödik meg a totál globál.

⁵⁹ Tarkovszkij, Andrej Arsenyjevics (1932–1986) orosz filmrendező, forgatókönyvíró, a modern filmművészet stílusteremtő személyisége.

Rozsonits Tamás:

Nem bánt, hogy a társadalmi gondolkodás szintjét behatárolja és alacsonyan tartja a legbutább emberek értelmi képességének maximuma?

Barcs Miklós:

A szövegeimet mindenki megérti, mindenkire hatnak. Úgy fogalmaztam meg őket, hogy mindenki értse. Ez egy rétegműfaj, de ha az elszigetelt rétegeken áttörsz ezekkel a gondolat-rakétákkal vagy flashekkal, akkor az fejlődést indít el. Elkezd magát és a körülményeit kívülről látni az ember, és ezáltal a kapcsolatait is kívülről vizsgálja, így aztán kezd kinyílni számára a világ. Így tud belekapaszkodni és beletúrní a valóságba. Ez egy nagyon kemény folyamat. Ebbe bele kell sérülni az önismeret útján, hogy jó esetben utána következzen a változás. Van, aki nem bírja és belezakkan. A filozófia mostanában eltolódott a gyakorlati oldal felé, be kell hoznia a szociológiai hátrányokat, hogy ismét a valóság talajára álljon. Akkor lesz újra paralel a valósággal a filozófia, ha magába olvasztja a szociológia legújabb irányát. Ennek vagyunk most a tanúi, az átmeneti kor brutális fejlődése erre tart. Emiatt bizonytalanodtak el az emberek, nem találnak kapaszkodókat. Közvetlen és azonnali javaslatom számukra, hogy jöjjenek el Flash-koncertre!

Rozsonits Tamás:

Volt már olyan álmód, hogy a Flash a Wembley arénában koncertezik?

Barcs Miklós:

Nem, sőt, írtak is egy cikket rólunk, az volt a címe: „Mi nem akarunk népszerűek lenni!”. A népszerűség a gépszerűség, a totál nihil pedig az egyszerűség. A népszerűség pusztító és erodáló dolog. Én magyarul beszélek, nem fogok angolul számokat írni, leszárom a világhírt meg bármilyen hírt. Mi ezt toljuk és ennyi. Hobbizenekar vagyunk, mindenki másból él. Néha adunk egy-egy koncertet, a szövegeink meg folyamatosan hatnak.

Rozsonits Tamás:

A Flash és mindenkori zenészei hogy viszonyultak a többi zenekarhoz és zenészekhez?

Barcs Miklós:

Mindenkit leszartunk.

Rozsonits Tamás:

Milyen stílusban működtek a meghatározásod szerint?

Barcs Miklós:

Alapvetően rock, több elemmel fölgyalázva: van benne egy kis punk, egy kis rap, egy kis underground.

Rozsonits Tamás:

Kik voltak rád hatással, zeneileg, szövegileg, ideológiailag, vagy mint előadók?

Barcs Miklós:

Alapvetően anarchista felfogású vagyok, jó, lehet, sokan azt mondják rá, hogy idealizmus. Ez nem a káosz, amivel kurvára keverik az anarchizmust, hanem egy komoly eszmerendszer, ami majd a jövőben biztos előfordul. A kiindulási alap a bármi áron megvalósítandó minél nagyobb szabadság. Erre a fokra a társadalom még nem érett meg. Előfordulhatnak ugrásszerű változások, amikor hirtelen történik valami, de a semmi nem jut el a végpontjáig azonnal, fokozatok nélkül. GG

Allin⁶⁰ is anarchista volt a legszélsőségesebb módon. Kész vagyok a Body Count⁶¹ első lemezétől is. A megnyilvánulás, a beszéd, a szabadság a legfontosabb, napjainkban épp arra tart minden, hogy ezeket elvegyék tőlünk.

Rozsonits Tamás:

Odaeredeztethető a hatalmas szabadságvágyad, hogy szinte katonai nevelést kaptál és a középiskolás éveidet nagyjából zárt intézményben töltötted?

Barcs Miklós:

Simán lehet. Fogtak és kitesztáltak a családból a börtönszárnyba lakni. Amire kiszabadultam onnan, már beleszartam mindenbe, mint a továbbtanulás, a jegyek, osztályzatok. Kár, mert nagyon jó lett volna beiratkozni egy egyetemre, ahol azt tanulhattam volna, ami érdekel. Nem felvételiztem, de már középiskolában rengeteget olvastam, amihez ott hozzájutottam. Trockij⁶², Bakunin,⁶³ persze a csorbított, átdolgozott kiadások. Később jöttek a szamizdatok, Konrád,⁶⁴ Szelényi,⁶⁵ Heller Ágnes,⁶⁶ aki nagyon progresszív volt abban az időben, mert reformkomcsinak számított. Ha akkoriban vettél egy napilapot, az arról szólt, hogy a párt huszonakárhányadik kongresszusán mit mondott Kádár, egyszerűen nem tudtál végigrágni egy újságot, mert kiesett a kezedből. A szamizdat kiadványok ennek az ellenpontjai voltak, olyan dolgokról olvastál bennük, ami érdekelt. Haverságban voltam áttételesen a *Beszélő*⁶⁷ körüli arcokkal, megfordultam az Óra utcában is előadásokon, de nem fogott meg. Ismertem ezt a kört, és ők is tudtak rólam.

Rozsonits Tamás:

Nem akartak belerántani soha a politikába?

Barcs Miklós:

Nem is tudtak volna engem mint anarchistát.

Rozsonits Tamás:

Miért nem alapítottál anarchista pártot vagy szervezetet?

Barcs Miklós:

Annyira nem másztam bele ebbe. Csak a zenélés, a drogoztatás, az anarchista eszmékről való gondolkodás, a filozófia érdekelt. Nietzsche.⁶⁸ Schopenhauer,⁶⁹ Adorno,⁷⁰ de a fiatalabb filozófusgeneráció műveit is elolvastam. A filozófia, a szociológia és a szociálpolitika nagyon érdekelt. Összefüggnek egymással. Érdekelnek a társadalomtudományok.

Rozsonits Tamás:

A rendszerváltozás környékén te is optimista voltál?

Barcs Miklós:

Persze. De aztán az összes párt azonnal kikiáltotta egyenként, hogy ők söprűzték ki innen az oroszokat. Mindenki ezt ugatta. Hülyék az emberek? Ezt hallgatják, és nem köpik le őket? Báj báj

⁶⁰ GG Allin (1956–1993) amerikai punkénekes.

⁶¹ Amerikai rockzenekar.

⁶² Trockij, Lev Davidovics (1879–1940) orosz politikus, forradalmár.

⁶³ Bakunin, Mihail Szergejevics (1814–1976) orosz anarchista forradalmár.

⁶⁴ Konrád György (1933) Kossuth-díjas író, szociológus.

⁶⁵ Szelényi Iván (1938) Széchenyi-díjas szociológus, egyetemi tanár, az MTA rendes tagja.

⁶⁶ Heller Ágnes (1929-2019) Széchenyi-díjas filozófus, esszéista, egyetemi tanár, a MTA rendes tagja.

⁶⁷ A *Beszélő* 1981-től szamizdatban megjelenő magyarországi liberális politikai és kulturális folyóirat.

⁶⁸ Nietzsche, Friedrich (1844–1900) német klasszika-filológus, egyetemi tanár, filozófus, költő, zeneszerző.

⁶⁹ Schopenhauer, Arthur (1788–1860) német metafizikus.

⁷⁰ Adorno, Theodor (1903–1969) német filozófus, zeneesztéta.

Szása? Tovarisi konyec? Kamu! Mintha nem a világpolitika hozta volna azt a szerencsét, hogy a megszálló csapat kitakarodik! De ez a bivalybasznádi kis ország már verte a mellét, hogy mi kiüldöztük az oroszokat! Jó, a sopronpusztai Páneurópai Piknik⁷¹ valamit meglökött és gyorsította a folyamatot, de ez csak egy kis részét jelentette egy nagy átalakulásnak. Ezért mondom azt, hogy rendszerváltozás, nem pedig rendszerváltás. Ne verje a mellét itt senki!

Rozsonits Tamás:

1990 után rengeteg új klub alakult és megjelentek a fesztiválok, a Sziget 1993-ban startolt, akkor még Diáksziget néven. A Flash elég sokszor fellépett ezeken, de már évek óta nem. Miért?

Barcs Miklós:

A legelsőn még nem voltunk jelen, aztán évekig rendszeresen, de mi soha nem tolakodtunk, és mindig befértünk valamelyik színpad végére. Három-négy alkalommal olyan koncertet adtunk, hogy megvirradt, miközben toltuk. Akkor már érezhető volt, hogy a kommersz és a pénzlehúzás irányba moccant el a dolog, amit véleményem szerint meg lehetett volna akadályozni. Nem törvényszerű, hogy idáig jutott, ami most van. Évekig mi zártuk a Szigetet, aztán Müller,⁷² a főszervező lenyúlta ezt a posztot.

Rozsonits Tamás:

A közelmúltban megjelent az első vinyl kislemezetek.

Barcs Miklós:

A Budapest Vinyl Records kiadványa, a neten lehet megrendelni.

Rozsonits Tamás:

Sokrétű művészeti tevékenységet folytatsz: írsz, zenélsz, filmeket készítesz. Melyik számodra a legkedvesebb?

Barcs Miklós:

Mindegyiket szeretem. Most nagyon készülök arra, hogy írjak, de lusta vagyok. Triceps⁷³ kérte nemrég, hogy gyűjtssem össze az írásaimat és a dalszövegeimet, aztán kiadja. Ezekhez szeretnék még írni nagyobb léptékű novellát vagy novellákat. Kéne írni, most ez munkál bennem.

Rozsonits Tamás:

Filmötlet?

Barcs Miklós:

Ahányszor belevágtam, az *Égi rovaron* kívül nem jött össze semmi. Az *Égi rovar* díjat nyert egy filmfesztiválon. A többi esetben társultam emberekkel, ők hozták a pénzt, én elvégeztem a munka nyolcvan százalékát, aztán picsán lettem rúgva, hogy az nem is az én filmem. Többé nem hagyom, hogy lenyúlják a seggem alól az én munkámat. Ha nem tudom egyedül tető alá hozni, inkább bele se kezdek. Készítettem dilisekről is egy érdekes videofilmet, azt is elsüllyesztették. Rémülten könyörögtek: „Nehogy kirakd a netre!” Egy másikat a drogosokról, az a címe, hogy *A drogvilág mélyén*, nem én neveztem el így, elég fos cím. A saját kamerámmal, energiámmal, ötletemmel, vágással, munkával... a másik csávó is beletette magát, de nem az ő filmje! Aztán ő rohagált a minisztériumokba mutogatni, hogy milyen fasza filmet tett le az asztalra, engem meg kifejejtett. Emiatt nincs kedvem filmezni sem már. Adjanak pénzt, majd akkor. De ki kap manapság

⁷¹ Páneurópai Piknik: az osztrák-magyar határon, Sopronpusztán 1989. augusztus 19-én tartott békedemonstráció, fontos előzménye volt az Európát kettéosztó Vasfüggöny átvágásának; előtte pár nappal, július 27-én az osztrák külügyminiszter és magyar kollégája jelképesen átvágták a határozat és három órányi időtartamra kinyitották a határt.

⁷² Müller Péter Sziámi (1951) zenész.

⁷³ Lantos László (1966) színházi és filmrendező, performer.

támogatást?

Rozsonits Tamás:

Megfordult valaha a fejedben, hogy más országban élj, hogy elmenj innen?

Barcs Miklós:

Érdekes, nem. Menjenek ki ők! A komcsik idejében sokan mondtuk ezt. De ezt most is ugyan úgy érvényes, csak másokra.

Rozsonits Tamás:

Kik azok a művészek, akikre odafigyeltél?

Barcs Miklós:

Bada Dada⁷⁴ elsősorban. Olvasta a szövegeimet és szerette a Flash-t, én is az ő munkáit. Puszipajtások lettünk, csak mindig odáig fajult a dolog, hogyha találkoztunk, három napig ittunk és mindent leszartunk. A Bizottságot is nagyon bírtam, Laca szövegei voltak abban az időben a legfontosabbak, beindított embereket. A Kontroll Csoportot is szerettem, Kistamás Lacit mint embert is.

Rozsonits Tamás:

Hívtak valaha más zenekarba?

Barcs Miklós:

Nem, soha, a Flash annyira én vagyok, hogy meg sem fordult senkinek a fejében, hogy hagynám bárki vagy bármi miatt. Vendégként előfordultam mások koncertjein, de ennyi. Nagyon elégedett vagyok a zenekarommal.

Rozsonits Tamás:

Kik a társaid most?

Barcs Miklós:

Szöllősi Lala a kitűnő gitáros szerzőtársam is. Nagy Lajos basszusozik, láncfűrész-társam az Urban, Ruff Pityu gitározik és Asztalos Zoli dobol, aki nagyon régi flesstag. Összeforrt csapat.

Rozsonits Tamás:

A Flash egy folyamatosan működő, bár kevés fellépést vállaló zenekar, vagy alkalmakra jöttek össze?

Barcs Miklós:

Ez egy állandó zenekar. Próbálunk, dalokat írunk, felvételeket készítünk és koncertezünk, de nem kényszeresen.

Rozsonits Tamás:

Készültök valami új kiadvánnyal?

Barcs Miklós:

Felvették az egyik koncertünket nemrégiben, valószínűleg koncertlemezzel jelentkezőnk hamarosan. Régebben is felvettünk koncerteket, egyiket a Hungária körúton, egy romházban rögzítettük, rengetegen voltak, aztán fél évvel később egy másikat az aquincumi Amfiteátrumban. Ott a HÉV-megálló lámpájáról szedtük le az áramot. Egy csaj haverunk kocsival jött, a

⁷⁴ Bada Tibor (1963–2006) újvidéki születésű festőművész, költő, előadóművész.

csomagtartóból árusította a sört bolti áron. Kalózkoncert. Meglehet, újra ez kell! Kalózkoncertek. Felőlem mehetne. Odavisszük a cuccot bárhova, megpatkolunk egy villanyoszlopot aztán hajrá!

Rozsonits Tamás:

A szociális szférában dolgozol, utógondozottakkal foglalkozol. Tanultad is ezt?

Barcs Miklós:

1999-2000 körül kezdtem dolgozni ezen a területen, aztán pár év múlva elvégeztem a szociális munkás szakot a Wesley János Főiskolán.

Rozsonits Tamás:

Miért fordultál a segítő hivatás felé?

Barcs Miklós:

Ez illik hozzám a legjobban. Dolgozom az utógondozóban, pátyolgatom a kölyköket, munkát, továbbtanulási lehetőségeket segítek keresni nekik. 18–24 éves srácokat nevelek önállóságra a nevelőotthont követően, mert ott mindent a seggük alá toltak, mi meg felkészítjük őket a szaros nagybetűs életre. Akik hozzánk kerülnek, már eleve szeretnének valamit kezdeni magukkal. Rengeteg állami gondozottat azonnal felszív az alvilág, ahogy kikerülnek, ilyet is ismerek sokat.

Rozsonits Tamás:

Ezek szerint a szociális háló ezen területe jól működik?

Barcs Miklós:

Egyáltalán nem. Sokkal több helyre lenne szükség és sorban szűkíti a lehetőségeket a fenntartó. Kivonták a pénzt erről a területről is, és átcsoportosították. Nyáron elvittük a srácokat nyaralni, minimál keretből, még én adtam nekik zsebpénzt a szaros fizetésemből. Az oktatás, a szociális ellátás és az egészségügy csoda, hogy valamilyen szinten még dőcög, annyira ellehetetlenítették.

Rozsonits Tamás:

Tudják a klienseid hogy te vagy Dr. Flash, a láncfűrész szociális munkás?

Barcs Miklós:

Pár éve volt egy aranyos romagyerek, aki több koncerten is húzta a hegedűt a *Bögre-bögre* című dalunkban. A mai fiatalokat a techno szarok érdeklik, a Flash nekik régimódi zene. Nem is nagyon akarom a zenekart favorizálni a munkahelyemen.

Rozsonits Tamás:

Volt olyan időszak, amikor úgy tűnt, hogy meg tudsz élni csak a zenélésből? Mit jelent a siker számodra?

Barcs Miklós:

A szövegeimnek van hatása, ahogy látom. Élnek a dalaink. Magyar zenész világhírű sosem lesz a saját dalaival. Mi nem is törekszünk erre. Főleg Budapesten lépünk fel, játszhatnánk többet vidéken, az igaz.

Rozsonits Tamás:

Jársz mások koncertjeire?

Barcs Miklós:

Manapság már ritkán, de azért előfordul, hogy beesek erre-arra. Például Bujdosó Jánost nagyon bírom, az Európa Kiadóban is gitározik, meg a Dzsentry Szultánt.

Rozsonits Tamás:

Mi az, ami a szabadidődben feltölt?

Barcs Miklós:

A láncfűrész! Na jó: nagyon szeretek olvasni, jó filmeket nézni. Ha lenne rá pénz, szívesen forgatnék kisjátékfilmet.

Rozsonits Tamás

A családi életről mit tudhatunk?

Barcs Miklós:

Egy fiam van, Ádám, tizenöt éves. A Kürt Alapítványi Gimnáziumba jár, ami egy nagyon jó sulis. Angolul folyik az oktatás, nagyon magas szinten. Elvittem Berlinbe, nagyon tetszett neki, Amszterdamot imádja, amit nagyon megérttek, mert az a város mindenben az ellentéte Budapestnek: Ádám is azonnal megérezte azt a szabad levegőt!

Rozsonits Tamás:

A fiadat óvod egy hasonló élettől, mint amelyet te éltél az ő korában?

Barcs Miklós:

Semmitől nem óvom, teljesen rá bízom, hogy mi után érdeklődik. Sokkal önállóbb, mint én voltam akkor, nagyon határozottan tudja, mit akar, a lehetőségei pedig hatványozottan nagyobbak. Gondolj csak a netre. A szabadság, a lazaság, a viszonylagos gazdagság lenne a megfelelő irány, nem az, amerre most tartunk. 1957-ben születtem, végig tipródtam a Kádár-féle diktatúrában, nem gondoltam volna, hogy most, idősebb koromban ugyan az lesz a helyzet, csak a másik oldalról. Ezen búslakodtam évekig, és lecsapolta az energiáimat. Túl kell tennem magam ezen és kész! A történelemmel szembe nem lehet huzyni. Ezért kell kritikát megfogalmazni és terjeszteni, ahogy én teszem.

Rozsonits Tamás:

Mikor írsz új számot?

Barcs Miklós:

Nem tudom. Majd egyszer. Amikor jön valami fuvallat. Most nem jött semmi. Nem megy az, amit a legtöbb zenekar követ, hogy egy mintára huszonöt lemezt vesznek fel. Az önimádat nagyon komplex műfaj, ez a társadalom félig-meddig az önimádatba fulladt bele. A hazai zenekarok és „sztárok” nagy része is, ha meglátja magát a tükörben, a saját képére maszturbál.

Rozsonits Tamás:

Viszonylag kevés szöveget írtál a zenekar hosszú pályafutása során, viszont azok egytől egyig ütnek. Mi indít be az írásra?

Barcs Miklós:

Ha jön egy gondolat vagy sugallat. Ha nincs semmi, akkor a szarból nem fogok várat építeni. Nem fogok egy szádra felfűzve húsz lemezt kiadni, csak azért, hogy gyarapodjon a kiadványok száma. A kevés dalom pedig a maguk brutális, göröngyös valóságában jól megélnék. Ha majd jön egy új, akkor jön. Egy el nem készült számból idézett szöveggel fejezem be: „Önimádat, baltával szétcsapom a pofádat!”